

بسمه تعالی

بحث علمی کاربردی "چالش‌های پیش‌رو برای نهادینه نمودن حداقل‌های اخلاق رفتار حرفه‌ای

در سطح دانشکده‌ها و دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی و راهکارهای آن (حوزه معاونت آموزشی)"

توسط جناب آقای دکتر محمدرضا صبری عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (۱۳۹۸/۳/۸)

جناب آقای دکتر صبری رئیس محترم کمیته اخلاق در آموزش دانشگاه: ایشان در رابطه با "چالش‌های پیش‌رو در حوزه معاونت آموزشی

برای نهادینه نمودن حداقل‌های اخلاق رفتار حرفه‌ای در سطح دانشکده‌ها و دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی و راهکارهای

آن" بحث خود را به شرح زیر ارائه نمودند:

فرصت‌ها: الف) زمینه و زیرساخت‌ها:

- ✓ حمایت مدیران دانشگاه از اخلاق علوم پزشکی و پروفشنالیزم
- ✓ حمایت حوزه معاونت آموزشی وزارت بهداشت از بسط مفاهیم اخلاق حرفه‌ای
- ✓ وجود شورای عالی اخلاق در سطح دانشگاه و کمیته اخلاق در آموزش
- ✓ وجود گروه اخلاق در سلامت در دانشگاه
- ✓ تشکیل کمیته‌های متناظر در سطح دانشکده‌ها (کمیته اخلاق علوم سلامت دانشکده‌ای)
- ✓ وجود بسته‌های تحول در آموزش و بسته توسعه اخلاق حرفه‌ای
- ✓ وجود آئین‌نامه‌هایی در ارتباط با نحوه رسیدگی به پابندی به اخلاق علوم پزشکی و رفتار حرفه‌ای برای: دستیاران، کارآموزان و کارورزان
- ✓ وجود سیستم ارزشیابی استاد با نگاه به اخلاق و اخلاق حرفه‌ای

فرصت‌ها: ب) فرایندها:

- ✓ برنامه توانمندسازی اساتید برای گسترش و آموزش اخلاق حرفه‌ای
- ✓ کارگاه‌های اخلاق در پژوهش
- ✓ برنامه‌های توانمندسازی اخلاق حرفه‌ای دستیاران جدید در دانشکده پزشکی
- ✓ انجام ارزشیابی دستیاران از نظر اخلاق حرفه‌ای
- ✓ انجام ارزشیابی اساتید از نظر اخلاق حرفه‌ای
- ✓ وجود دروس مرتبط با اخلاق در برخی رشته‌ها: درس آداب پزشکی برای رشته پزشکی

چالش‌ها:

- ✓ همه اساتید با مفاهیم اخلاق و اخلاق حرفه‌ای آشنا نیستند. البته تاکنون ۵ دوره کارگاه در این زمینه برگزار شده است.
 - ✓ پرداختن به ارتقاء انگیزه اساتید برای پرداختن به مفاهیم اخلاقی در عملکرد و آموزش‌ها ضرورت دارد.
 - ✓ افزایش نقش الگو بودن اساتید و تأثیری که بر یادگیری دانشجویان دارند ضرورت دارد.
 - ✓ در دانشگاه نیاز به برنامه ریزی برای استفاده تعداد بیشتری role model اخلاقی به ویژه از پیشکسوتان هیأت علمی داریم.
 - ✓ بداخلاقی‌ها در آموزش‌های نظری، آموزش‌های بالینی، ارزشیابی‌ها و پژوهش‌ها وجود دارد و متأسفانه بعضاً نهادینه شده است.
 - ✓ بداخلاقی‌هایی که متأسفانه بعضاً در جامعه نهادینه شده است به ویژه در حوزه اقتصادی شیوع دارد.
 - ✓ جسور بودن و متوقع بودن افراد بداخلاق و کم‌رو بودن و مأخوذ به حیا بودن افراد با اخلاق.
 - ✓ استفاده ابزاری از سایر توانمندی‌های فردی برای پوشش بد اخلاقی‌ها و یا استفاده از ابزارهای سیاسی و قبیله‌ای.
 - ✓ آئین‌نامه‌های کافی و قاطع برای برخورد با بداخلاقی‌ها وجود ندارد به جز در مورد فراگیران و اخلاق در پژوهش که گاهی مسامحه می‌شود.
 - ✓ با بداخلاقی‌ها به صورت جدی برخورد نمی‌شود و فرد خاطی با گرفتن تذکر بدون درج در پرونده محکوم می‌شود که عملاً یعنی هیچ برخوردی نشده است.
 - ✓ عدم توجه کافی به مقوله اخلاق در جذب اعضای هیأت علمی و فراگیران. به صورت پایلوت در دانشکده پزشکی این کار شروع شد و ۲ سال بعد ارزشیابی می‌شود که نتیجه چه شده است ولی متأسفانه این‌گونه برنامه‌ها ضمانت اجرایی ندارد.
 - ✓ در برنامه درسی اغلب رشته‌ها مباحث اخلاق در نظر گرفته نشده است.
 - ✓ در طرح دوره دروس به اهداف حوزه عاطفی که انتقال‌دهنده ارزش‌ها هستند کمتر به آن پرداخته می‌شود و بیشتر به مقولات سطحی بسنده می‌گردد.
 - ✓ در ارزشیابی‌های دانشجویان رشته‌ها و مقاطع مختلف به موضوعات اخلاق کمتر توجه می‌شود.
 - ✓ اساتید با روش‌های آموزش و ارزشیابی اخلاق حرفه‌ای کمتر آشنا هستند.
 - ✓ حمایت جدی دانشکده‌ها در راستای بسط آموزش و ارزشیابی اخلاق حرفه‌ای دارای ضعف است.
- ایشان در انتها با بیان حدیث ارزشمندی از حضرت علی علیه السلام بحث خود را پایان دادند.
- ما أَصْعَبَ إِكْتِسَابَ الْفَضَائِلِ وَ أَيْسَرَ اتِّلَافِهَا؛
- فضائل اخلاقی و صفات پسندیده چه به سختی به دست می‌آیند و چه آسان از دست می‌روند.